

UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS DOMBOG

HØJESTERETS DOM
afsagt tirsdag den 19. marts 2013

Sag 338/2012

(1. afdeling)

Rigsadvokaten

mod

Erstatningssøgende

(advokat Kristian Mølgaard, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Næstved den 15. februar 2012 og af Østre Landsrets 14. afdeling den 27. juni 2012.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Lene Pagter Kristensen, Niels Grubbe, Thomas Rørdam, Michael Rekling og Lars Hjortnæs.

Påstande

Dommen er anket af erstatningssøgende, **Anonymiseret** der har nedlagt endelig påstand om, at anklagemyndigheden skal betale 202.800 kr., subsidiært et mindre beløb efter retten's skøn, med rente fra den 29. december 2010.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Anbringender

Erstatningssøgende har navnlig anført, at han ikke har udvist egen skyld. Han blev fængslet, efter at en af de medsigtede, **Person 1** havde udpeget ham som medgerningsmand. Allerede i grundlovsforhøret forklarede han, hvilket motiv **Person 1** kunne have til at udpege ham, og den efterfølgende efterforskning bekræftede forklaringen. Han benægtede ikke at kende de medsigtede **Person 2** og **Person 1**. Det var helt naturligt, at han ved grundlovsforhøret ikke specifikt kunne huske sin færden på gerningstidspunktet tre måneder tidligere.

Da politiet senere havde skaffet teleoplysninger om hans brug af sin mobiltelefon omkring gerningstidspunktet, afgav han forklaring herom, som var forenelig med, hvad han mere generelt havde forklaret ved grundlovsforhøret.

Han ville ikke være blevet løsladt tidligere, uanset hvad han havde forklaret. Selv efter, at han havde forklaret om sine telefonopkald til **Person 2** omkring gerningstidspunktet og om sin øvrige færden den pågældende aften, blev han ikke løsladt.

Selv hvis hans adfærd efter anholdelsen findes at have været culpøs, har der således ikke været årsagsforbindelse mellem hans adfærd og varetægtsfængslingen, og fængslingen har heller ikke været en påregnelig følge af hans adfærd.

Anklagemyndigheden har navnlig anført, at **Erstatningssøgende** under strafforfølgningen har udvist en culpøs adfærd ved at afgive skiftende eller urigtige forklaringer og ved ikke at rense sig for en konkret og begrundet mistanke i relation til alvorlig, personfarlig kriminalitet.

Den medsigtede **Person 1** havde udpeget ham som medgerningsmand, men han undlod under grundlovsforhøret at give fyldestgørende oplysninger om sin færden om aftenen den 20. februar 2009 og sit bekendtskab med den medsigtede **Person 2**. Han gav endvidere urigtige oplysninger om sin mobiltelefon, hvilket betød, at politiet først ca. en måned senere kunne afslutte efterprøvelsen af hans forklaring om **Person 1's** mulige motiv til at udpege ham. Da teleoplysninger efterfølgende viste, at han havde ringet til **Person 2** syv gange den 20. februar 2009 om aftenen forud for gerningstidspunktet, ville han først ikke udtale sig, og han forklarede først halvanden måned senere om baggrunden for opkaldene. Han har på intet tidspunkt villet oplyse nærmere om den fest, han senere forklarede at have deltaget i på gerningstidspunktet, og politiet kunne derfor ikke efterprøve hans mulige alibi.

Han havde under de foreliggende omstændigheder en særlig anledning til at søge at rense sig for den konkrete mistanke mod ham ved at fremkomme med de oplysninger, han var i besiddelse af. Ved at undlade dette og ved at afgive skiftende og til dels urigtige oplysninger har han skabt en sådan tvivl om sin egen troværdighed og om sin deltagelse i hændelsesforløbet, at han har måttet regne med risikoen for at blive varetægtsfængslet som sket.

Anklagemyndigheden er enig i opgørelsen af erstatningskravet og den ændrede rentepåstand.

Højesterets begrundelse og resultat

Erstatningssøgende blev anholdt og varetægtsfængslet den 13. maj 2009 efter at være blevet udpeget som medgerningsmand af en af de øvrige sigtede i sagen.

Erstatningssøgende har efter frihedsberøvelsen afgivet urigtige og skiftende forklaringer om sit bekendtskab med en af de medsigtede, Person 2 om sin mobiltelefon og om sin brug af den om aftenen den 20. februar 2009, og han har tilbageholdt oplysninger om, hvor han var den pågældende aften. Han har herved selv givet anledning til, at frihedsberøvelsen blev opretholdt så længe, som tilfældet var. Det må imidlertid antages, at frihedsberøvelsen i væsentligt omfang også var begrundet i forhold, som ikke angår Erstatningssøgendes konkrete adfærd under sagen.

Højesteret finder på den anførte baggrund, at erstatningen i medfør af retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, bør nedsættes skønsmæssigt til halvdelen, og Højesteret tager herefter Erstatningssøgendes subsidiaire påstand til følge som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes med den ændring, at det beløb, statskassen skal betale til Erstatningssøgende, nedsættes til 101.400 kr. med rente fra den 29. december 2010.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsret og Højesteret.

--0000--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 19. marts 2013.

Anonymiseret

kontorfuldmægtig